

KÚZELNÍKOV
SLON

KATE DICAMILLO

Ilustrácie Yoko Tanaka

KÚZELNÍKOV
SLON

KATE DICAMILLO

KÚZELNÍKOV
SLON

ILUSTRÁCIE YOKO TANAKA

slovar

Text © Kate DiCamillo 2009
Illustrations © Yoko Tanaka 2009
Translation © Alena Redlingerová 2017
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., 2017
First published in 2009 by Candlewick Press, 99 Dover Street,
Somerville, Massachusetts 02144.

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Z anglického originálu
Kate DiCamillo: *The Magician's Elephant*,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Candlewick Press, Massachusetts v roku 2009,
preložila Alena Redlingerová.
Ilustrácie Yoko Tanaka
Zodpovedná redaktorka Katarína Jusková
Editorka Katarína Škorupová
Sadzba Alías Press, s. r. o., Bratislava
Tlač FINIDR, s. r. o., Český Těšín

Cena uvedená na obálke je nezáväzným odporúčením pre konečných predajcov.

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1
ISBN 978-80-556-2897-4
www.slovar.sk

*Venujem H. S. L. a A. M. T.,
lebo kráčali predo mnou.
K. D.*

*Danielovi Favinimu, ktorý mi zázračne vstúpil
do života a vďaka nemu môj svet rozkvitol.
Y. T.*

Prvá kapitola

Bolo to koncom predminulého storočia, na trhovom námestí vo veľkom meste Balteza stál chlapec, na hlave mal čiapku a v hrsti mincu. Chlapec sa volal Peter Augustus Duchene a mincu dostal od svojho poručníka, starého vojaka menom Vilna Lutz, ktorý ho poslal na trh kúpiť ryby a chlieb.

V ten deň sa na rínku medzi nezaujímavými, úplne obyčajnými stánkami predavačov rýb, súkenníkov, pekárov a zlatníkov bez ohlása a fanfár objavil červený stan veštice. Na stane bol prišpendlený papierik a na ňom neči-

tateľným, no rásnym rukopisom napísané tieto slová: *Za cenu jedného floritu odpoviem na najzložitejšie a najťažšie otázky, aké sa môžu zrodiť v ľudskej myslí či v srdci.*

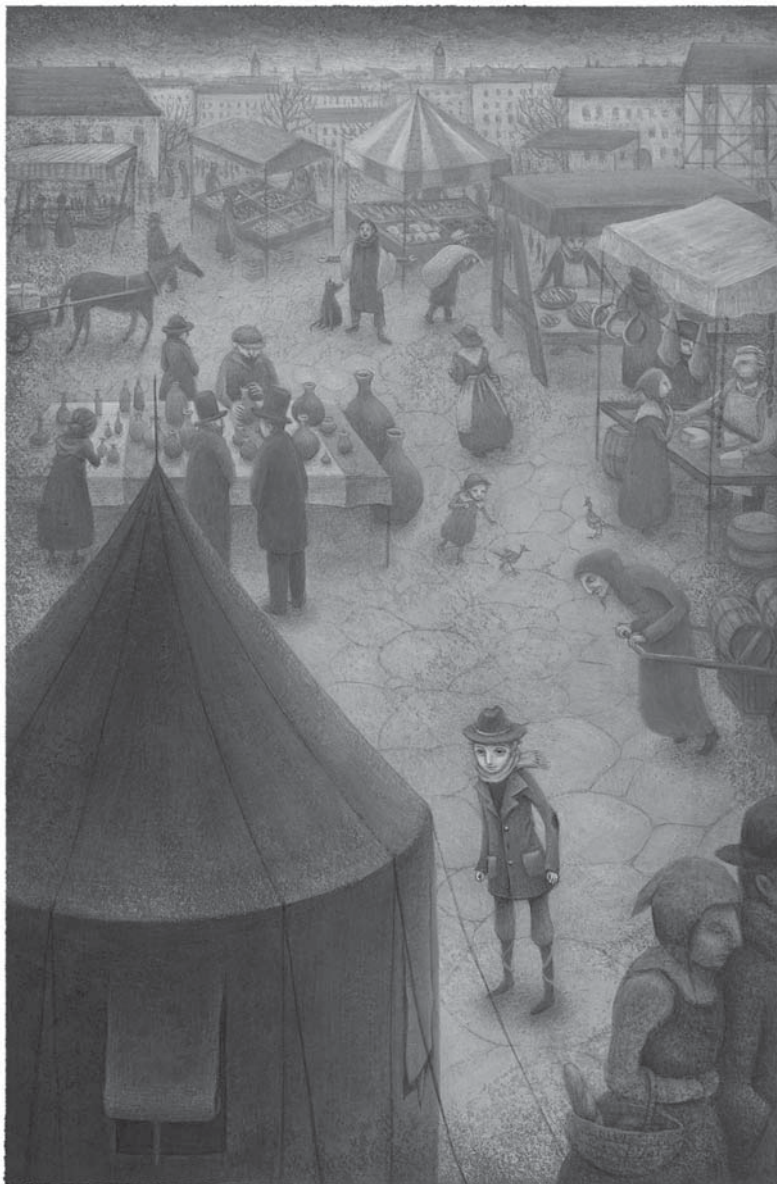
Peter si prečítal oznam raz a potom odznova. Trúfalosť tých slov aj prísľub, čo sa v nich skrýval, mu vyrazili dych. Pozrel na mincu, na jeden florit, čo zvieral v ruke.

„Nie, to nemôžem urobiť,“ zamrmlal si popod nos. „Naozaj nemôžem, lebo keď sa Vilna Lutz spýta, kam sa podeli peniaze, musel by som klamať, a to je veľmi nečestné.“

Strčil teda mincu do vrečka. Zložil vojenskú čiapku z hlavy a vzápätí si ju zase nasadil. Odišiel od oznamu, no hneď sa vrátil, stál tam a znova sa zamyslel nad tými opovážlivými úžasnými slovami.

„Musím to vedieť,“ rozhodol sa napokon. Vytiahol florit z vrečka. „Chcem poznať pravdu, preto to urobím. Nebudem však klamať, a tak zostanem aspoň sčasti čestný.“ S tými slovami Peter vošiel do stanu a podal veštici mincu.

Ani naňho nepozrela, keď povedala: „Za jeden florit si môžeš kúpiť iba jednu odpoveď. Rozumieš?“

„Áno,“ odvetil chlapec.

Stál vo svetle, čo sa dovnútra predieralo cez vchod do stanu. Dovolil veštici, aby ho vzala za ruku. Veľmi pozorne ju skúmala, očami prechádzala sem a tam, tam a sem, akoby mal do dlane vpísané množstvo slovíčok, ak nie celú knihu o Petrovi Augustovi Duchenovi.

„Hm,“ ozvala sa nakoniec. Pustila Petrovi ruku a zahľadela sa mu do tváre. „Pravda, si ešte len chlapec.“

„Mám desať rokov,“ povedal Peter. Zložil si čiapku, vystrel sa a narovnal, aby vyzeral vyšší. „A učím sa za ozajstného udatného vojaka. Nie je dôležité, koľko mám rokov. Zobrali ste si florit, teraz mi musíte odpovedať.“

„Za ozajstného udatného vojaka?“ spýtala sa veštica. Zasmiala sa a odplúla si na zem. „Dobre teda, ozajstný udatný vojak, keď vravíš, nech je tak. Vyslov svoju otázku.“

Petra sa zrazu zmocnil strach. Čo ak po toľkom čase neznesie pravdu? Čo ak ju ani nechce poznať?

„Hovor,“ vyzvala ho veštica. „Pýtaj sa.“

„Moji rodičia,“ začal Peter.

„To je tvoja otázka? Sú mŕtvi,“ povedala veštica.

Petrovi sa roztriasli ruky. „Nie, to nebola otázka. Viem, že už nežijú. Musíte mi povedať to, čo neviem. Musíte mi povedať o niekom inom – povedať...“

Veštica prižmúrila oči. „Aha!“ zvolala. „Ide o ňu? O sestru? Na ňu sa chceš spýtať? V poriadku. Tvoja sestra žije.“

Petrovi po tých slovách poskočilo srdce. *Žije! Žije!*

„Nie, prosím,“ povedal. Zatvoril oči. Sústredil sa. „Ak žije, musím ju nájsť, takže moja otázka znie: Ako sa dostanem tam, kde teraz je?“

Neodvážil sa otvoriť oči, čakal.

„Slon,“ vyriekla veštica.

„Čože?“ vyhrkol Peter. Otvoril oči, určite zle rozumel.

„Nasleduj slona,“ odvetila veštica. „Zavedie ťa k nej.“

Petrovo srdce, ktoré predtým poskočilo od radosti, pomaly kleslo na svoje zvyčajné miesto. Nasadil si čiapku. „Vysmievate sa mi,“ povedal. „Tu predsa nie sú žiadne slony.“

„Ako vravíš,“ prikývla veštica. „Máš pravdu, aspoň zatiaľ. Možno si si to ešte nevšimol, ale pravda sa ustavične mení.“ Žmurkla na chlapca. „Chvíľu počkaj,“ dodala, „a uvidíš.“

Peter vyšiel zo stanu. Obloha bola sivá a obťažká-
ná zlovestnými mrakmi, no všade naokolo sa zhovárali
a smiali ľudia. Predavači v stánkoch hulákali, deti kriča-
li a uprostred toho všetkého stál žobrák s čiernym psom
a spieval pieseň o tme.

Nikde ani stopy po slonovi.

Aj tak sa Petrovo zanovité srdce nedalo utíšiť. Bilo
v rytme obyčajných, nepravdepodobných slov: *Tvoja ses-
tra žije. Žije. Žije.*

Je to možné?

Nie, to nemôže byť pravda, lebo by to znamenalo,
že Vilna Lutz mu klamal, a taký vojak, taký skvelý vojak
predsa neklame, bolo by to nečestné. Vilna Lutz by mu ne-
klamal. Určite nie.

Alebo áno?

„Je zima,“ spieval žobrák. „Je tma a zima, nič nie je
také, ako sa zdá, lebo pravda sa ustavične mení.“

„Neviem, čo je pravda,“ vyhlásil Peter, „ale viem, že
sa musím priznať. Musím Vilnovi Lutzovi povedať, čo
som urobil.“ Vystrel pleciami, napravil si čiapku a vydal sa
na dlhú cestu domov.

Zimné popoludnie medzitým vystriedal súmrak a si-
vasté svetlo pohltila tma. *Veštica klame, pomyslel si, nie, Vil-
na Lutz klame, nie, veštica klame, nie, nie, nie, Vilna Lutz...*
A tak to šlo stále dookola, celú cestu.

Keď Peter prišiel k Apartmánom Polonéza, pomaly,
krok za krokom, stúpал hore schodmi do podkrovného
bytu a stále mu chodilo po rozume: *On klame, ona klame,
on klame, ona klame.*

Starý vojak už naňho čakal, sedel v kresle blízko ok-
na pri jednej sviečke, na kolenách mal rozložené papiere
s bojovými plánmi a vrhal veľký tieň na stenu za sebou.

„Meškáš, vojak Duchene,“ povedal Vilna Lutz. „A pri-
chádzaš s prázdnyimi rukami.“

„Pane,“ ozval sa Peter a zložil si čiapku. „Nenesiem
ryby ani chlieb. Peniaze som dal veštici.“

„Veštici?“ začudoval sa Vilna Lutz. „Veštici!“ Ľavou
nohou, tou drevenou, zaťukal na dlážku. „Takže veštici?
To mi musíš vysvetliť.“

Peter mlčal.

Ťuk, ťuk, ťuk, ozývalo sa izbou, ťuk, ťuk, ťuk. „Ča-
kám, vojak Duchene. Čakám na vysvetlenie.“

„Ide o to, že mám pochybnosti, pane,“ začal Peter.
„A viem, že by som ich nemal mať...“

„Pochybnosti! Pochybnosti? Vysvetlíš mi to konečne?“

„To nemôžem, prosím. Skúšal som to celou cestou domov. Nijaké vysvetlenie neobstojí.“

„Dobre teda,“ pokýval hlavou Vilna Lutz. „Ak dovolíš, ja ti to vysvetlím. Minul si peniaze, ktoré ti nepatri-
li. Minul si ich hlúpo. Konal si nečestne. Za to ťa stihne
trest. Dnes pôjdeš spať bez večerného prídelu.“

„Áno, pane,“ odvetil Peter, nepohol sa však z mies-
ta, stál pred Vilnom Lutzom a v rukách ešte vždy žmolil
čiapku.

„Chceš ešte niečo dodať?“

„Nie. Áno.“

„Čo teda? Nie, alebo áno?“

„Klamali ste niekedy, pane?“ spýtal sa chlapec.

„Ja?“

„Áno,“ prikývol Peter. „Vy, pane.“

Vilna Lutz sa narovnal v kresle. Zdvihol ruku, po-
hladkal si bradu, prešiel po nej, aby mal istotu, že každý
chĺpok je tam, kde má byť, a všetky spolu tvoria vojenský

špic. Napokon povedal: „Ty, ktorý utrácaš cudzie peniaze – ty, ktorý míňaš peniaze iných na hlúposti –, ty sa pýtaš, či ja klamem?“

„Mrzí ma to, pane,“ zašepkal Peter.

„Tým som si istý,“ povedal Vilna Lutz. „A teraz odíď.“ Chytil do ruky bojové plány. Zdvihol papiere k svetlu sviečky a zamrmlal popod nos: „Takže, musí to byť takto... a potom takto.“

Neskôr, keď sviečka dohorela, izba sa ponorila do tmy a starý vojak chrápal vo svojej posteli, Peter Augustus Duchene ležal na slamníku na dlážke, hľadel do stropu a v duchu si opakoval: *On klame, ona klame, on klame, ona klame.*

Niektó klame, ale neviem kto.

*Ak klamala veštica, keď rozprávala tie nezmysly o slo-
noch, som hlupák, ako povedal Vilna Lutz, lebo verím, že sa
objaví slon a zavedie ma k sestre, ktorá je mŕtva.*

Ale ak klamal on, moja sestra žije.

Srdce sa mu rozbúchalo.

Ak klamal on, Adela žije.

„Dúfam, že klame,“ povedal Peter nahlas.

A jeho srdce, prekvapené porušením vernosti a vyslovením vskutku nevojenického želania, sa opäť rozbúchalo, ibaže tentoraz oveľa silnejšie.

Za niekoľkými strechami neďaleko Apartmánov Polonéza stála v zimnej tme budova Bliffendorfovej opery a v ten večer tam kúzelník v pokročilom veku s upadajúcou povestou predviedol na javisku najúžasnejší trik svojej kariéry.

Hoci mal v úmysle vykúzliť iba kyticu ľalií, namiesto nej vykúzlil slona.

Cez strop budovy opery sa prepadol slon a v kúdole prachu z omietky pristál aj so škridlami v lone urodzenej panej, istej Bettiny LaVonovej, ktorú chcel kúzelník obdarovať kyticou.

Madam LaVonová mala úplne rozmliaždené nohy. Odvtedy bola odkázaná na vozík a často vstupovala zvýšeným hlasom plným úžasu do rozhovorov, ktoré nemali nič spoločné so slonmi ani so strechami: „Vy to asi nechápete. Zmrzačil ma slon! Zmrzačil ma slon, čo sa prepadol cez strechu!“

Pokiaľ ide o kúzelníka, toho na žiadosť madam Lavonovej okamžite uväznili.

Vo väzení skončil aj slon.

Strčili ho do konskej maštale. Ľavú nohu mu omotali reťazou a tú pripevnili k železnej tyči pevne zasadennej v zemi.

Slon sprvu cítil iba jedno: závrat. Ak prirýchlo otočil hlavu doprava alebo doľava, zakrútil sa s ním celý svet. A tak radšej nehýbal hlavou. Zatvoril oči a nechal ich zatvorené.

Všade naokolo vládol veľký hurhaj a krik. Slon si to nevšímal. Netúžil po ničom inom, len aby sa svet konečne prestal krútiť.

O niekoľko hodín závrat ustúpil. Slon otvoril oči, rozhliadol sa a zistil, že nevie, kde je.

Vedel iba jedno.

Ocitol sa niekde, kde by nemal byť.

Ocitol sa niekde, kam určite nepatrí.

Druhá kapitola

Na druhý deň po nečakanom príchode slona Peter opäť stál na trhovom námestí. Stan veštice bol preč a chlapec mal vo vrecku ďalší florit. Starý vojak mu veľmi dlho a veľmi podrobne vysvetľoval, čo má kúpiť. Po prvé, chlieb nech nie je čerstvý, ale aspoň včerajší, radšej predvčerajší, no úplne najlepší by bol trojdňový, ak sa mu taký podarí nájsť.

„Skús pohľadať chlieb, na ktorom už začína rásť pleseň,“ kládol chlapcovi na srdce Vilna Lutz. „Starý chlieb je skvelá príprava na vojenské povolanie. Vojaci si musia privyknuť na chlieb tvrdý ako skala, čo sa ťažko prežíva. Po-

silňuje to zuby. Kto má silný chrup, má aj silné srdce a stane sa odvážnym vojakom. Veru áno. Verím tomu. Viem, že je to tak.“

Peter nechápal, ako súvisí tvrdý chlieb so silnými zubami a silným srdcom, ale keď sa s ním Vilna Lutz ráno rozprával, bolo mu jasné, že starého vojaka znova zachvátila horúčka, lebo hovoril z cesty.

„Od predavača rýb si pýtaj dve ryby, nie viac,“ povedal Vilna Lutz. Čelo sa mu lesklo od potu, aj fúzy mal vlhké. „Pýtaj si tie najmenšie. Pýtaj si ryby, ktoré nik iný nechce. Nech ti vyberie také, za aké by sa všetky ostatné ryby hanbili! Vráť sa s najmenšími rybami, ale nevracaj sa, opakujem, nevracaj sa s prázdnyimi rukami a klamstvami veštice na perách! Opravujem. Opravujem! Hovoriť o klamstvách veštice je nadbytočné. Všetko, čo vyjde z úst veštice je klamstvo, a ty, vojak Duchene, musíš, musíš vybrať najmenšie ryby.“

A tak Peter na trhovom námestí čakal v rade pred stánkom s rybami, myslel na vešticu, na sestru, na slony, na horúčku a mimoriadne malé ryby. Myslel aj na klamstvá, na to, kto ich rozpráva a kto nie, a čo znamená byť